

FØROYA

SOSIAL DEMOKRATUR

kemur út eina ferð um vikuna og kostar kr. 2,00 + porto um fjórðingsárið.

Brádf. blaðstjóri: MARTIN JOENSEN
Prent: A. ØSTER'S

Ítrótt um Ólavsekuna.

Kappróðurin: Av tiggju-mannaförinum vann »Suduroyingurin« av Tvöroyri, »Tofta Regin« var næstur, men var ikki taldur upp, tí hann heldur ikki tey mál í S. F. krevur, triðjur í röðini »Vestmenningurin« og seinastur »Havnarbáturin«. — Seksmannaförini vóru tvey, havnarbátur við manning av Skipasmiðjuni vann Vestmenningar. — Eitt fyramannafar úr Havn róði einsamalt. — Av konufólkabátunum var »Sil-ði« úr Havn best.

Fótbólturin: H. B. og B 36 I. lið 1—1, B 36 og T. B. 2—2, H. B. og B 36 II. lið 0—0.

Handbólturin: I. - liðini Tórshavn—Sörvág 5—5 og Vestmanna—Tórshavn 0—4. II-liðini Tórshavn—Sörvág 0—0.

Kappríðingin: Av monnunum, sum ríðu, varð Viljormur Tórsheim fremstur á »Skemmingi« hjá Dion Dalsgård, Jacob Henrik Lützen og Thomas Rubeksen vóru næstir honum á egnum rossum. Viljormur vann ferðasteyðið, og hinir báðir fingupremiur. Av konufólkinum vann Guðný Patursson á egnum rossi og av dreingjunum Heri Jensen á hestinum hjá Thomas Rubeksen. Bæði fingupremiur.

„Suduroyingurin“
setur kappingarrekord.

Vinnur 4 kappróðrar upp í røkur sama ár.

Kappróðurin er óivad tann ítróttargreinin, ið hevur størsta athugan hjá tí meiniga Føroyinginum. At so er hjá eini tjóð, ið er borin í heim við árin í hond, er væl skiljandi.

Tann kappróðurin, ið hevur haft og hevur fólksins mesta athuga, er kappingin millum 10-mannaförini. Fólk hevur kenslu av, at tað er har, ið hin mesta kraftar og áhaldnis royndin fer fram.

Í ár hava 4 ymskar ítróttarstevnur farið fram, atvikavist í Klakksvík, Sörvági, Tvöroyri og nú í Havn á Ólavsekú. Á øllum hesum stevnum hevur 10-mannafarið á Tvöroyri »Suduroyingurin« luttikið í kappróðri og vunnið glasiliga allar ferðirnar.

Báturin hevur verið mannadur við blaðungum monnum.

Ellisrenta.

Nógv kann vera at finnst at í tí modernaða samfelagnum. Boðanin um ta stóru eyddu, semju og vælferð til allar limir samfagsins, sum upplýsingarmenninir bóru fram, og sum koma skuldu, tá ið hin verkligi framburðurin var komin upp á tað hægsta, er ikki útgingin. Men hóast allar atfinningar og óll vónbrot, so má verða sagt, at í mongum lutum og á mongum økjum eru stór skifti at kenna.

Tann fatanin, at allir ibúgarar landsins — ja longri: ibúgarar heimsins — eru greinar av sama buli, limir av sama húslagi, er gingin djúpari, hevur fest seg meira í okkara tíð við øllum sínum stóru mótsetningum. Og tað er vordid meira skiljandi fyri monnum, at tá ið tað stendur illa til hjá einum, nýtir tað ið hjá øllum. Eisini er tað modernaða samfelagið vart við, at tað er ein skylda, sum ávikur samfelagnum, at hjálpa teimum sjúku, teimum óarbeiðsføru og gomlu.

Men henda fatanin er ikki frakkomin ulla stríð, og hetta stríð er ivaleyst ikki endað enn.

Í Føroyum, har einstaklingshugsanin og tað at sæta sær sjálvur hava verið so sterk, var leingi mótstøða móti hesum lógum: Tað var at drepa tey frisku og livga tey veikku og gomlu — ella livga leti, sögdu tey.

Men sum t.d. ein ellisrentulóg kom tó i gildi hjá okkum eins og tí landi, sum vit hava verið saman við. Henda lóg gekk tó ikki so langt sum har — í Danmark. Ellisrentustóddin var nógv minni her enn hjá teimum, og inntøkumarkið fyri at kunna fáa ellisrentu var eisini her sett ógvuliga lágt. Tað varð sagt, at øðrvisi var her hjá okkum enn í Danmark. Her hjá okkum kendu tey yngru tað sum skyldu sína at fæða tey gomlu: sonurin hava pápan og mammuna inni hjá sær á ellisárum. Eisini var tað tann tá ræðuliga ringi innlógustandur í Føroyum, sum gjórði, at ellisrentan kundi ikki fara hægri. Kommunurnar skuldu lata sín part, og tær vóru so illa fyrirkomnar, at nógvar orkaðu ikki at gjalda.

Tó var ellisrentan so lá sum hon var, ein óføra góður stuðul.

Í teimum ringu tíðum, sum tá vóru, var tað oftast ómöguligt hjá manni við stórum hús at standa seg. Og tá ið hann so hevði foreldrin inni eisini, kom tað honum sera væl við, at hesin peningaligi studningurin kom i húsið. Og hjá teimum, sum einsamóll lógu, var studningur-

in ikki minni kærkomin: Við hesum studningi í pengum kundu gomul fólk, ið ikki vildu verða øðrum til byrðu men sæta sær sjálv og vera síni egin, fáa sitt ynski uppfyllt.

Men kriggið kom og við tí dýrar tíðir, tá ið peningurin gjórdist lítið verdur. Tá gjórðist ellisrentan minni, hóast hon eins og aðrar lóningar fekk sínar dýrtíðarbøtur.

Ringast var tó tað, at inntøkumarkið fyri at hava rættin til at fáa ellisrentuna, var ikki upplutt, tá ið henda tíðin kom. Hevði maður 100 kr. í inntøku eitt ár, so var hansara ellisrenta niðurskorin, og hevði hann 300 kr., misti hann hana heilt. Tað var tí skiljandi, at sóknarstýri, sum skuldi geva inntøkurnar upp, kom í knipu. Bara eldri maður var sær úti á floti onkran góðan dag, so kundi hann við tí høga fiskaprisi skjótt fáa so frægt, at ellisrentan varð tikin með alla frá honum. Mong sóknarstýri mundu gera vart við hetta, men teir visu lóggávumenn bótti einki um tað. Tað er ásannað, at okkara sosiala lóggáva stendur til afturs fyri slíkari lóggávu í grannalöndunum. Bæði í Íslandi og Danmark t. d. er ellisrentan uppsett og er nú mangar ferðir hægri enn her.

Politiskir flokkar hava sum vant plægdi at vera, eisini bótan av korunum hjá teimum gomlu í stevnuskrá síni; men tað hevur ikki komið longur enn at vera ein vakur og væl-ljóðandi setningur.

Skulu vit tala rættvisisliga so hevur hin gamli føroyski fiskimaðurin eisini góðan rættin til nú á ellisárum at fáa part í teimum góðu tíðunum. Hann var í sínum ungu árum uppi í at leggja inn til landið, hann setti seg ikki hendur í favn, setti seg ikki at kúra ella legði seg at doyggja, hóast tað mangan kundi býða imóti at fara út aftur á sjógvín. Hann stóð ikki á einum rúmligum trolaradekki og tók imóti stórum glúpum, sum fylltu fisk inn á skipið. Hann var ikki fluttur út á hav-

AKTIESELSKABET

FØROYA BANKI

HOVEDKONTOR
THORSHAVN

Stiftet 1906

A FDELING:
TRANGISVAAG

Aktiekapital og Reserver ca. Kr. 1.800.000
Bankforetninger af enhver Art udføres.

Kontortid Kl. 11—3.

Lørdag 11—2.

miðini við skjóttislandi maskinum i. Hann hevði tól og fôr, sum hann sjálvur mátti leggja kropp til. Men um hansara bestu ár fullu í einari ringari fátæksligari tíð við litlum og ongum framburði, so eigur hann og hansara verk ikki at verða gloymt fyri tað. Hann var samfagsins stuðul tá, hann var við at leggja grundarstein til tað, sum er nú, og samfelagið hevur skyldu at lóna honum.

Loysingarmenn

fella harðan dóm

yvir Fólkaflokkkin.

Fólkið átti bert ein loysingarmann á tingi.

»14. september« hevur hørd orð at bera fólkaflokkinum. »Fólkaflokksmenn hvukku av Tingi, og Jákup stóð einsamallur eftir.« Nú er seint hjá loysingarmonnum at ásanna, at Fólkaflokkurin hevur ongantíð verið ein sannur loysingarflokkur, og leikurin, sum var um fólkaatkvøðuna, var einki ulla ein tómur sjónleikur.

Ein var Loysingarmaðurin á Tingi, siga teir, tá ið fólkaatkvøðan skuldi verið til viðgerðar. Men hvussu nógv loysingar-fólk stóð aftan fyri henda eina Loysingarmannin? Var ikki fólkaatkvøðan eisini ein sjónleikur? Ella vóru Loysingarmenn barnsliga góðtrúnir, tá ið teir til valgið aftan á fólkaatkvøðuna bardust um landið alt fyri Fólkaflokkinum? Vistu teir ikki tá, hvat hann ætlaði.

Sannleikin, sum sagdur skal verða ungum loysingarmonnum, er hann, at tað ongantíð hevur verið sannhugaður Loysingarmaður á Føroya Løgtingi, fyrr enn Jákup í Jákupsstovu mótti einsamallur, eftir at kongur hevði slitið Tingið. Menn bóðu fólk velja loysing í teirri ætlan at vinna rúmari sjálvstýri — ikki tí at kvett skuldi verða. Loysingin er ung planta, og hvussu sterkar røtur, hon hevur fingið, fær framtíðin at prógva.

Teknið tygum sum haldara av „Sostialinum“ á posthúsinum.